

PARTICIPEREN IN HET GEMEENTELIJK BELEID

Vorming voor UNIZO-vertegenwoordigers in gemeentelijke adviesraden - nov./dec. 2013

Inhoud

Inleiding: Participeren in het gemeentelijk beleid

1.1	De gemeenteraad bijwonen.....	3
1.2	Volksraadplegingen of referenda.....	3
1.3	Hoorzittingen.....	4
1.4	Gemeentelijke adviesraden.....	4
1.5	Dialogo.....	4
2	De wettelijke bestaansreden van een adviesraad.....	5
3	In welke adviesraden zetelen?.....	7
3.1	Welke adviesraden zijn er in uw gemeente?.....	7
3.2	Wanneer en hoe worden adviesraden samengesteld?.....	7
3.3	In welke adviesraden als UNIZO zetelen?.....	8
3.4	Het profiel van de UNIZO-vertegenwoordiger.....	8
4	De meest courante en voor ondernemers relevante adviesraden.....	9
4.1	De GECORO – Gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Ordening.....	9
4.2	De MINA-raad – de gemeentelijke milieu- en natuurraad.....	14
4.3	De raad lokale economie (middenstandsraad, handelsraad, kmo-raad).....	21
4.4	De Cultuurraad.....	24
4.5	De PWA.....	26

20 tips voor een goedwerkende adviesraad

Inleiding:

Participeren in het gemeentelijk beleid ¹

De meest voor de hand liggende manier om deel te nemen aan de lokale politiek, is zich kandidaat stellen voor de verkiezingen, verkozen worden en mee het beleid bepalen of het kritisch beoordelen .

Maar er zijn ook andere manieren om te participeren en er zijn een aantal inspraakmogelijkheden.

1.1 De gemeenteraad bijwonen

Hoewel de gemeenteraad openbaar is, mag u zich niet in de debatten mengen. Toch kunt u een gemeenteraadslid er misschien wel van overtuigen uw thema op de agenda te plaatsen. Burgers kunnen via een handtekeningenactie ook een punt toevoegen aan de agenda van de gemeenteraad. Dat heet 'voorstellen van burgers'. Wie voldoende handtekeningen verzamelt kan dat punt ook zelf toelichten tijdens de zitting.

Tegelijkertijd beschrijft het gemeentedecreet een procedure om 'verzoekschriften' in te dienen. Via dat kanaal kan iedereen zijn opmerkingen, verzoeken of suggesties voorleggen aan het lokale bestuur.

1.2 Volksraadplegingen of referenda

Het initiatief voor een volksraadpleging kan van de gemeente zelf komen of kan van de inwoners komen. Als de inwoners voldoende handtekeningen kunnen verzamelen voor een verzoek om een referendum te organiseren, is het gemeentebestuur verplicht de volksraadpleging te organiseren. In een kleine gemeente (minder dan 15.000 inwoners) moet 20 percent van de inwoners het verzoek steunen, in grotere steden en gemeenten (meer dan 30.000 inwoners) is dat 10 percent.

Bij een volksraadpleging mogen alle inwoners vanaf 16 jaar op een concrete vraag met ja of neen antwoorden. Een klassiek voorbeeld van zo'n referendum is het al dan niet aanleggen van een parkeerterrein. Hoewel het resultaat van zo'n referendum niet bindend is, zal het gemeentebestuur er meestal wel rekening mee houden, omdat het anders een groot deel van zijn geloofwaardigheid zou verliezen.

¹ Bron: website "de kracht van je stem" – website van de educatieve dienst van het Vlaams parlement

1.3 Hoorzittingen

Soms organiseert de gemeente hoorzittingen. Ze doet dat als ze het nodig vindt dat de inwoners gedetailleerde informatie krijgen over bepaalde plannen. Vaak gaat het daarbij om ruimtelijke ordening (bijvoorbeeld de heraanleg van de dorpskern). Op die hoorzittingen kunnen de burgers vragen stellen aan deskundigen.

1.4 Gemeentelijke adviesraden

De meest gangbare vorm van participatie is lidmaatschap van een adviesraad.

Sommige van die adviesraden zijn verplicht, wil de gemeente subsidies krijgen van de (Vlaamse) overheid. Dat geldt met name voor de raden voor cultuurbeleid, de sportraden, de jeugdraden en de gemeentelijke raden voor advies in de ruimtelijke ordening (GECORO).

In principe kan iedereen lid worden van een adviesraad.

De adviesraden brengen niet-bindend advies uit ten behoeve van de gemeenteraad. Dat wil zeggen dat het gemeentebestuur er niet noodzakelijk rekening mee moet houden. Toch gebeurt dat meestal wel.

1.5 Dialoog

Niets is krachtiger dan de dialoog, rechtstreeks in gesprek gaan met de bevoegde schepen, het college, de ambtenaar lokale economie.

Ook als er goedwerkende (advies)raden zijn, waar de ondernemersthema's hoog op de agenda staan en waar de raad ernstig genomen wordt, kan het nooit kwaad om een gestructureerd overleg met de beleidsmensen te plannen. Hier kunnen specifieke UNIZO-dossiers besproken worden, kan het UNIZO-standpunt over een thema aangehaald en beargumenteerd worden, kan het beleid haar toekomstplannen toelichten en aftoetsen.

In deze nota brengen we een overzicht van de meest courante én voor ondernemers(verenigingen) relevante gemeentelijke adviesraden. We bespreken hun bestaansredenen, samenstelling en bevoegdheden. We geven ook goede redenen mee om in die raad te zetelen. En 20 tips om te beoordelen of u in een goedwerkende raad zetelt.

Mocht u nog verdere vragen hebben over de werking van een adviesraad, toelichting willen bij een thema, advies willen over een plan van aanpak: aarzel niet en raadpleeg onze adviseurs!

Wij wensen u veel boeiende, creatieve en ondernemingsvriendelijke momenten.

2 De wettelijke bestaansreden van een adviesraad

In het gemeentedecreet vinden we onder het hoofdstuk “Inspraak” twee artikelen terug met betrekking tot inspraak van burgers-doelgroepen en het oprichten van adviesraden.

Uitgangspunt hiervoor was dat de participatie van de burger moet worden verhoogd en niet mag beperkt worden tot het eenmaal om de zes jaar kiezen van zijn vertegenwoordigers in de gemeenteraad.

Het decreet voert dan ook uitdrukkelijk een aantal elementen in die de participatie van de burger verhogen en waarvan de verdere uitwerking toekomt aan de gemeente.

De gemeente kan daarnaast echter ook andere initiatieven nemen die niet uitdrukkelijk in gemeentedecreet opgenomen zijn (vragenuurtje, wijkcomités, ...). Dit artikel beoogt hiervoor een rechtsgrond te bieden.

Deze regeling is van toepassing op alle adviesraden, behalve op de (semi-)verplichte adviesraden, die een eigen regeling kennen. We beschrijven die verder per adviesraad.

HOOFDSTUK II Inspraak

Artikel 199.01/01/2007 -

De gemeenteraad neemt initiatieven om de betrokkenheid en de inspraak van de burgers of van de doelgroepen te verzekeren bij de beleidsvoorbereiding, bij de uitwerking van de gemeentelijke dienstverlening en bij de evaluatie ervan.

Artikel 200.01/01/2007 -

§ 1. Onder voorbehoud van de toepassing van de op dit gebied geldende wettelijke en decretale bepalingen, kan alleen de gemeenteraad overgaan tot de organisatie van raden en overlegstructuren die tot opdracht hebben op regelmatige en systematische wijze het gemeentebestuur te adviseren.

§ 2. Ten hoogste twee derde van de leden van de hier bedoelde raden en overlegstructuren is van hetzelfde geslacht. Zoniet kan niet op rechtsgeldige wijze advies worden uitgebracht.

§ 3. De gemeenteraad stelt de nadere voorwaarden vast voor de representativiteit en regelt de samenstelling, de werkwijze en de procedures van de hier bedoelde raden en overlegstructuren. Daarbij wordt uitdrukkelijk bepaald op welke wijze het gevolg dat aan de adviezen wordt gegeven, zal worden meegedeeld. De gemeenteraad waakt erover dat de

nodige middelen ter beschikking worden gesteld voor de vervulling van de adviesopdracht. De verslagen en einddocumenten van de hier bedoelde raden en overlegstructuren worden meegedeeld aan de gemeenteraad.

§ 4. Gemeenteraadsleden en leden van het college van burgemeester en schepenen kunnen geen stemgerechtigd lid zijn van de hier bedoelde raden en overlegstructuren.

Deze regeling is zeer summier en laat een grote autonomie aan de gemeente.

We zien dan ook een zeer grote verscheidenheid aan raden in de gemeenten: van middenstandscommissies tot raden lokale economie, van brandbeveiligingscomité's tot horecaoverlegplatformen.

De enige **verplichtingen voor adviesraden** zijn:

- De gemeenteraad (en niet het CBS) bepaalt welke raden er zijn (of afgeschaft worden!) en hoe ze functioneren.
- De gemeenteraad beslist wie al dan niet in de raad zetelt, de adviesraad heeft hier geen vetorecht.
- Er moet uitdrukkelijk vastgelegd worden op welke wijze er gevolg zal gegeven worden aan de adviezen.
- Er moeten voldoende middelen voorzien worden voor de adviesopdracht.
- De leden van de adviesraden mogen niet meer dan 2/3 van hetzelfde geslacht zijn.

3 In welke adviesraden zetelen?

3.1 Welke adviesraden zijn er in uw gemeente?

Op de websites van de meeste steden en gemeenten is er minstens een overzicht van de bestaande adviesraden terug te vinden.

In vele gevallen zijn ook de statuten, huishoudelijke reglementen, agenda's en vergaderverslagen terug te vinden.

Als u geen overzicht terugvindt, kan u dat ook altijd opvragen bij de secretaris van de gemeente. Ook voor statuten (belangrijk om te weten wie er in de raden kan zetelen, hoe de procedure van werving verloopt) kan u bij de gemeentesecretaris terecht.

3.2 Wanneer en hoe worden adviesraden samengesteld?

Behalve voor de (semi-)verplichte adviesraden, hangt dit volledig af van de statuten van de betreffende adviesraad of van de gemeenteraadsbeslissing.

In de meeste gevallen zullen de adviesraden bij het begin van de legislatuur opnieuw samengesteld worden. Normaalgezien zal u als UNIZO-bestuur schriftelijk op de hoogte gesteld worden van de hersamenstelling (en de procedure) van de adviesraden waarvan men in de gemeente zelf oordeelt dat u er wil in zetelen of waarvan de gemeente oordeelt dat het belangrijk is dat u daarin zetelt. Ook via de gemeentelijke communicatiemiddelen (gemeentelijk infoblad, website) of via lokale informatie- en publiciteitsbladen kan u daarvan weet krijgen.

Nieuwe UNIZO-lokale ondernemersverenigingen of UNIZO-besturen die verwachten dat ze niet automatisch uitgenodigd zullen worden door hun gemeentebestuur, kunnen hun interesse altijd op voorhand aan het gemeentebestuur bekendmaken. Dit kan tijdens de gesprekken met het (nieuwe) gemeentebestuur, maar best is om dit altijd nog eens schriftelijk te bevestigen in een brief aan het College van Burgemeester en Schepenen.

3.3 In welke adviesraden als UNIZO zetelen?

Dit hangt volledig af van de situatie in uw stad/gemeente en binnen uw UNIZO-bestuur. Als er voldoende mensen bereid zijn om te zetelen in een raad, kan u in iedere raad die uw bestuur relevant vindt een afgevaardigde proberen binnen te loodsen.

Als u een keuze moet maken, dan adviseren wij om minstens een vertegenwoordiger in de GECORO en in de lokale raad economie (of middenstandsraad,..) te laten zetelen.

3.4 Het profiel van de UNIZO-vertegenwoordiger

Van de UNIZO-vertegenwoordiger in een adviesraad, wordt minstens het volgende verwacht:

- Lid zijn van UNIZO
- Regelmatig rapporteren aan en/of overleggen met het lokale UNIZO-bestuur, of, als er geen lokale werking is, met de UNIZO-regio
- Kennis van het terrein / de gemeente hebben
- Vertrouwd zijn met de diverse doelgroepen ondernemers (KMO/ Industriële bedrijven / Handelaars)

Een positief-discriminerende tip:

In elke adviesraad mag in principe maximaal 2/3 mensen van hetzelfde geslacht zetelen. Voor sommige adviesraden zien we dat er voornamelijk mannelijke kandidaten zijn (bv. Gecoro). In dat geval kan het in uw voordeel spelen als UNIZO een vrouwelijke kandidaat kan afvaardigen.

4 De meest courante en voor ondernemers relevante adviesraden

4.1 De GECORO – Gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Ordening

De Gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Ordening of GECORO is een belangrijk adviesorgaan in de gemeente. Het is een verplichte adviesraad, voorzien in de Codex Ruimtelijke Ordening. Deze adviesraad volgt de opmaak en uitwerking van het structuurplan, de ruimtelijke uitvoeringsplannen,... en dus het globale ruimtelijke orderingsbeleid in de gemeente van zeer nabij op. De gemeente is bij bepaalde procedures verplicht om advies te vragen.

Vanaf 2000 is een GECORO verplicht in zowat elke gemeente; bij elke nieuwe legislatuur wordt de GECORO opnieuw samengesteld. De raden zijn dus aan hun derde legislatuur toe in 2013, waarbij er zowel 'anciens' als nieuwe mensen kunnen aantreden.

a) Oprichting en samenstelling van de GECORO

De **wettelijke vereisten** zijn zeer duidelijk voor volgende elementen :

- Elke gemeente vanaf 10.000 inwoners moet een GECORO oprichten. Gemeenten met minder inwoners kunnen een gemotiveerd verzoek richten aan de Vlaamse Regering om te worden vrijgesteld. De taken van de GECORO worden dan waargenomen door de bevoegde planologische ambtenaar.
- Het aantal leden varieert van 7 tot 21 naargelang het inwonersaantal :
 - < 10.000 : min. 7 en max. 9
 - 10.000 - 30.000 : min. 9 en max. 13
 - 30.000 - 50.000 : min 13 en max. 17
 - > 50.000 : min 17 en max. 21
- Minimum 1/4 van de leden moeten deskundigen inzake ruimtelijke ordening zijn. De voorzitter, voorgedragen door College van burgemeester en Schepenen is één van die deskundigen.
- De overige leden van de commissie zijn 'vertegenwoordigers van de belangrijke maatschappelijke geledingen' (zie verder) binnen de gemeente.
- Leden van de gemeenteraad of schepencollege kunnen geen lid zijn van de commissie.
- Voor elk lid wordt een plaatsvervanger voorzien.
- Er is geen onverenigbaarheid meer met lidmaatschap van een commissie ruimtelijke ordening van een ander niveau (provincie). Men kan dus ook tegelijkertijd lid zijn van commissies van eenzelfde (gemeentelijk) niveau.
- De verhouding 1/3 – 2/3 qua verdeling mannen en vrouwen dient gerespecteerd.

De onduidelijkheid in het decreet over de precieze samenstelling wordt bijgestuurd door een **uitvoeringsbesluit** : <http://www.ruimtelijkeordening.be/Default.aspx?tabid=13741>

- Afhankelijk van het inwonersaantal is er bepaald hoeveel 'verschillende' maatschappelijke geledingen moeten vertegenwoordigd zijn:
 - < 10.000 : minstens 3 verschillende geledingen
 - 10.000 - 30.000 : minstens 4
 - 30.000 - 50.000 : minstens 5
 - > 50.000 : minstens 6
- Onder 'verschillende' geledingen wordt verstaan :
 - * milieu- en natuurverenigingen
 - * werkgevers of zelfstandigen, met uitsluiting van handelaars of landbouwers
 - * handelaars
 - * landbouwers
 - * werknemers

Elk van deze geledingen mag door één of meer verenigingen worden vertegenwoordigd.

Het is de gemeenteraad die bepaalt welke geledingen in de GECORO worden opgenomen. Zo zal een landelijke gemeente zeker de sector landbouw oproepen; een meer geïndustrialiseerde gemeente zal zeker de werkgevers, naast de handelaars mee opnemen. Ook andere groepen kunnen een vertegenwoordiging krijgen, bijvoorbeeld jeugdverenigingen, senioren,....

Man/vrouw-evenwicht in de GECORO

Zoals bij alle adviesraden dient de verhouding man/vrouw gerespecteerd. De verhouding 1/3-2/3 moet in de aanstelling van de effectieve afgevaardigden worden gehaald. Mogelijk kan achteraf wel de plaatsvervanger de vergaderingen bijwonen ipv de effectieve vertegenwoordiger.

b) Opdracht van de GECORO

Het decreet ruimtelijke ordening geeft de gemeente een aantal opdrachten voor het lokaal ruimtelijk beleid.

Een zeer belangrijk element is de planning. De planningstaken van de GECORO kunnen niet worden overgenomen door een hogere commissie. Dit betekent dat een gemeente die geen commissie opricht (enkel bij minder dan 10.000 inwoners mogelijk) ook geen gemeentelijke plannen kan maken én dus een groot aantal bevoegdheden overlaat aan de bevoegde ambtenaren.

De GECORO heeft een taak op volgende vlakken :

- **gemeentelijk structuurplan** :
 - partner bij opmaak en bij communicatieproces
 - advies bij de voorlopige vaststelling
 - bundeling en coördinatie reacties openbaar onderzoek en adviesronde
 - gemotiveerd advies bij definitieve vaststelling
- **ruimtelijke uitvoeringsplannen** :
 - gesprekspartner bij totstandkoming

bundeling en coördinatie reacties openbaar onderzoek en adviesronde gemotiveerd advies bij de definitieve vaststelling

- advies bij stedenbouwkundige verordeningen
- advies bij ruimtelijke problematieken / grote projecten
- op eigen initiatief adviezen geven en voorstellen doen

Al deze adviezen maken integraal deel uit van de wettelijke procedures bij het tot stand komen van een structuurplan en de hieruit voortvloeiende uitvoeringsplannen. Dit maakt de GECORO tot een cruciaal en belangrijk element in de besluitvorming en de realisatie van de plannen.

Dit houdt in dat de samenstelling ervan goed moet overwogen worden en dat er zeker een goed evenwicht moet worden gezocht tussen de deskundigheid en de maatschappelijke verwevenheid en betrokkenheid van de leden.

Eigen initiatief

De waarde en het goed functioneren van de GECORO hangt nauw samen met het belang en de aard van de adviezen en de mate waarin die worden opgevolgd. Belangrijk is dan ook dat niet alleen de verplichte advisering aan bod komt, maar dat de GECORO ook eigen initiatieven neemt naar de gemeente. De uitwerking en voorbereiding van dergelijke thematische aanpak kan ook in specifieke werkgroepen binnen de GECORO gebeuren.

Mogelijkheden hier zijn :

- Opmaak van een afsprakennota met de gemeente, waarbij de opvolging van de adviezen en de terugkoppeling van beslissingen wordt vastgelegd.
- Opmaak van een prioriteitenlijst vanuit de GECORO met aanbevelingen voor timing en uitwerking van projecten binnen de beleidsdomeinen wonen, economie, toerisme,....
- Vraag naar overleg en koppeling met het mobiliteitsbeleid van de gemeente, met bespreking van mobiliteitsplannen en verkeerscirculatieplannen, met onderzoek naar bereikbaarheid van bestaande en nieuwe grootschalige functies of concentratie van functies.
- Vraag naar overleg bij opmaak van een visie op lokale detailhandel, de mogelijkheden en complementariteit van kleinschalige en grootschalige detailhandel.
- De mate waarin de GECORO hier zelf een inbreng kan doen, mee visie opbouwen is belangrijk, niet alleen voor het functioneren van de raad zelf, maar ook voor de waardering en de erkenning van de leden.

c) Procedure

Benoeming

De gemeenteraad beslist welke geledingen er in de GECORO worden opgenomen, en vraagt dan aan de betrokken verenigingen om kandidaturen voor te dragen, waarna telkens een effectieve kandidaat en een plaatsvervanger wordt aangeduid.

De gemeenteraad benoemt de voorzitter, de leden, de plaatsvervangers en de vaste secretaris van de GECORO. De voorzitter is één van de aangeduide deskundigen.

Na de installatie van een nieuwe gemeenteraad wordt overgegaan tot de benoeming van een nieuwe commissie. Elke nieuwe commissie of wijziging dient goedgekeurd door de Bestendige Deputatie (provincie).

Aanstelling en start van de werkzaamheden

Bij elke nieuwe legislatuur wordt de commissie opnieuw samengesteld.

De nieuwe commissie treedt eerst aan nadat de bestendige deputatie de benoeming van de leden heeft goedgekeurd. De oude commissie blijft zolang aan. Een bindende termijn is hier niet voorzien.

Werking

De gemeente dient een permanent secretariaat ter beschikking te stellen van de GECORO. Dit wordt geconcretiseerd in een vaste secretaris (niet stemgerechtigd), aangesteld door de gemeente die de werkzaamheden van de commissie moet ondersteunen en mee coördineren.

De stedenbouwkundig ambtenaar lijkt hier de aangewezen persoon voor, vermits die reeds verantwoordelijk is voor de opvolging en uitwerking van alle materies i.v.m. planning en ruimtelijke ordening.

Ook zal de gemeente de nodige middelen moeten voorzien op de begroting om de werking van de commissie en het secretariaat te ondersteunen. In heel wat gemeenten is voor de afgevaardigden ook een vergoeding voorzien voor het voorbereiden/bijwonen van de vergaderingen.

Het spreekt vanzelf dat de commissie niet naar behoren kan werken als ze niet over alle informatie beschikt. Het zal dus van belang zijn dat de gemeente tijdig de juiste documenten en materiaal ter beschikking stelt van de commissieleden. Alleen zo kunnen er op gegronde basis adviezen worden gegeven en voorstellen gedaan.

De organisatie en werking van de GECORO wordt daarom vastgelegd in een huishoudelijk reglement.

d) Deontologische code GECORO

(Besluit VI. Regering 03/07/09 – ook geldig voor Procoro)

De Vlaamse Regering heeft een deontologische code uitgevaardigd voor alle leden van commissies RO.

Dit houdt onder meer in dat leden verondersteld worden om persoonlijke en belangengroepen gerelateerde standpunten af te toetsen aan het algemeen belang en dat laatste steeds voor ogen te houden.

Ook dient een lid zich te onthouden wanneer hij/zij direct of professioneel belang heeft; echter niet wanneer er sprake is van collectief belang (bv bij gemeentelijk structuurplan)

De leden aanvaarden geen beïnvloeding in dossiers en zij onthouden zich ervan om de indruk te wekken dat het advies te danken is aan hun individuele inbreng in de commissie.

De leden delen de inhoud van besprekingen niet mee aan de media en zij onthouden zich van publieke commentaren in concrete dossiers.

De leden hebben wel het recht om, na de eindberaadslaging, een persoonlijk standpunt in te nemen waarbij duidelijk is dat het lid uit eigen naam spreekt en de andere standpunten niet persoonlijk bekritiseerd worden.

e) Waarom als UNIZO-vertegenwoordiger in de GECORO zetelen?

De UNIZO-vertegenwoordiger heeft een belangrijke taak in de GECORO. Het belang van ruimtelijke planning voor de lokale detailhandel en KMO's ligt immers voor de hand.

Structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen bepalen de huidige en toekomstige mogelijkheden voor vestigingen van bedrijven.

Een vlotte bereikbaarheid en toegankelijkheid van de diverse, al dan niet commerciële functies, bepalen mee de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de kernen, en bijgevolg de kansen voor lokale KMO's. Tegelijk bepalen die ondernemingen heel sterk mee het beeld en de uitstraling van de gemeente.

Maatschappelijke betrokkenheid

Voor UNIZO is het vanzelfsprekend dat de stem van de ondernemers, de lokale UNIZO-kern, één van de maatschappelijke geledingen is die in de commissie is vertegenwoordigd. Dit kan zowel vanuit de invalshoek van de werkgevers als vanuit de handelaars gebeuren.

Daarbij is het wel belangrijk dat verschillende maatschappelijke belangen worden afgewogen en op elkaar afgestemd. Deze houding is nu zelfs vastgelegd in de deontologische code. De UNIZO-vertegenwoordiger is dus best iemand met een brede visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente en de plaats en rol van de zelfstandige ondernemer daarin.

Vanuit de bekommernissen van zijn/ haar collega's, dient steeds de relatie en verweving met andere functies bekeken.

Overleg UNIZO

De UNIZO-vertegenwoordiger is geen solo-rijder. Permanent overleg met de achterban is belangrijk om standpunten te onderbouwen en visies te toetsen.

Dit kan gebeuren via structureel overleg met het UNIZO-bestuur, als vast agendapunt op de bestuursvergadering, of aan de hand van concrete vragen en dossiers, uiteraard met uitsluiting van individuele en interne dossiers.

Profiel UNIZO-vertegenwoordiger

Het ideale profiel van een UNIZO-afgevaardigde in GECORO ziet er als volgt uit :

Nauw betrokken zijn bij de UNIZO-bestuurderswerking, dit om de feedback met en informatie vanuit de achterban te waarborgen.

Kennis van het terrein / de gemeente hebben

Vertrouwd zijn met de diverse doelgroepen ondernemers (KMO/ Industriële bedrijven / Handelaars)

Een basiskennis 'Ruimtelijke Ordening' hebben (of verwerven)

Onderhandelingsvaardigheid bezitten

De UNIZO-afgevaardigde hoeft dus geen planoloog, architect, landmeter,... te zijn om in deze raad te kunnen functioneren. Een goede kennis van de gemeente en de groep die hij/zij vertegenwoordigt is minstens even belangrijk. Kennis van de ruimtelijke ordening kan mogelijk via UNIZO-bestuurdersvorming worden verworven.

Specialisten uit eerder vermelde beroepsgroepen kunnen ook als expert hun kandidatuur stellen en zo deel uitmaken van de GECORO.

4.2 De MINA-raad – de gemeentelijke milieu- en natuurraad

De gemeentelijke MINA-raad (milieu- en natuurraad) is een semi-verplichte adviesraad.

Een gemeente is niet verplicht om een milieuraad op te richten, tenzij ze een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse overheid afsloot. Ook als de gemeente beslist om een milieubeleidsplan te schrijven (niet verplicht), moet zij advies inwinnen.

De MINA-raad heeft adviesbevoegdheid voor alle aangelegenheden die te maken hebben met het gemeentelijk én intergemeentelijk milieu- en natuurbeleid en met duurzame ontwikkeling.

In gemeenten die een samenwerkingsovereenkomst ondertekenden geeft de MINA-raad ook advies over de gemeentelijke begroting en begrotingswijzigingen voor milieu.

a) Bestaansreden van de MINA-raad

Een gemeentelijke milieuraad is wettelijk niet verplicht.

Er kan uiteraard een milieuraad opgericht worden op basis van de algemene artikelen in het gemeentedecreet.

Bovendien zijn er een aantal situaties waarin de gemeente wel wettelijk verplicht wordt om een milieuraad op te richten of minstens om advies te vragen. Vandaar dat we spraken van semi-verplichte adviesraden

De Samenwerkingsovereenkomst

"Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling 2008-2013"²

De Samenwerkingsovereenkomst is een vrijwillige overeenkomst die een gemeente of provincie kon afsluiten met de Vlaamse Overheid op vlak van milieu. Meer dan 90% van de

² Meer info op: http://www.lne.be/doelgroepen/lokale-overheden/so_2008-2013

Vlaamse gemeenten deed dit³. De huidige regeling geldt tot eind 2013. Wat de toekomst brengt, is nog niet echt duidelijk.

De overeenkomst werd van kracht op 1 januari van het jaar waarin de lokale overheid de overeenkomst ondertekende. In ruil voor het uitvoeren van een aantal acties krijgt zij financiële en inhoudelijke ondersteuning van de Vlaamse Overheid.

De gemeente kon zelf kiezen welk ambitieniveau ze wenst te behalen: het basis- of het onderscheidingsniveau. Daarnaast bestaat de mogelijkheid een aantal milieu- of natuurgerelateerde projecten uit te voeren.

De overeenkomst bestaat uit tien thema's waarbij telkens wordt aangegeven wat een gemeente minstens moet doen binnen het basisniveau en binnen het onderscheidingsniveau, en wat mogelijke projecten zijn die in aanmerking konden komen voor subsidies. Voor 2013 is er geen projectenveloppe meer voorzien.

De thema's zijn:

Instrumentarium	Energie
Mobiliteit	Afval
Natuur	Milieuverantwoord productgebruik
Bodem	Duurzame ontwikkeling
Water	Hinder

Wanneer gemeenten de overeenkomst ondertekenen zijn zij niet verplicht om een milieubeleidsplan op te stellen, maar kunnen zij op onderscheidingsniveau er wel voor kiezen om dit te doen.

Het Milieudecreet van 5 april 1995 ⁴

In het decreet lezen we:

“De gemeenteraad kan in de loop van de tweede helft van het jaar dat volgt op de verkiezingen voor de gemeenteraad een gemeentelijk milieubeleidsplan vaststellen met het oog op de bescherming en het beheer van het milieu op het grondgebied van de gemeente.

Het ontwerpplan wordt opgesteld door het college van burgemeester en schepenen.

Bij het ontwerpen van het plan worden de naar zijn oordeel meest belanghebbende overheidsorganen, instellingen en privaatrechtelijke organisaties betrokken.

³ De lijst met gemeenten die intekenden is terug te vinden op http://www.lne.be/doelgroepen/lokale-overheden/so_2008-2013/meer-informatie/hoe-scoort-uw-gemeente/documenten-overzichten/so_Intekeningen_2012_20120820.pdf

⁴ De gecoördineerde tekst is terug te vinden op: <http://navigator.emis.vito.be/milnav-consult/consultatieLink?wettekstId=308&appLang=nl&wettekstLang=nl>

In een besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2002 wordt beschreven dat het college deze te consulteren instanties verenigt in een gemeentelijke milieuraad (behalve in gemeenten met minder dan 5000 inwoners)."

De noodzaak van het inrichten van een gemeentelijke milieuraad hangt dus af van de beslissing van de gemeenteraad of er al dan niet een milieubeleidsplan geschreven wordt.

Een apart milieubeleidsplan is dus niet verplicht, en zal het ook in de toekomst niet worden. De Vlaamse overheid heeft immers in het planlastendecreet het initiatief genomen om de planlast voor de lokale overheden te verminderen.

b) Samenstelling en werking van de MINA-raad (volgens de Samenwerkingsovereenkomst)

In het samenwerkingsakkoord wordt een heel artikel gewijd aan de samenstelling en werking van de gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur:

Art. 4.1. Algemeen

Volgende bepalingen gelden onverminderd het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de uitvoeringsreglementering ervan.

De gemeente beschikt ten laatste 6 maanden na het ondertekenen van deze overeenkomst over een gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur, hierna milieuraad genoemd,

1° die de gemeente adviseert over het gemeentelijk milieu- en natuurbeleid:

- hetzij op verzoek van het college van burgemeester en schepenen of van de gemeenteraad;
- hetzij op verzoek van de bevoegde schepenen van leefmilieu;
- hetzij op eigen initiatief.

2° die eventueel andere acties uitvoert, op niet dwingend verzoek of uit eigen beweging.

Deze milieuraad is een belangrijke actor in het creëren van een draagvlak voor het gemeentelijke milieu- en natuurbeleid en in het stimuleren van het maatschappelijke debat met betrekking tot dit gemeentelijke milieu- en natuurbeleid.

Gemeenten met minder dan 5000 inwoners worden aangeraden een milieu- en adviesraad op te richten, maar zij kunnen bij intekening gemotiveerd een afwijking voor deze bepaling voorstellen.

Art. 4.2. Statuten

De gemeenteraad bepaalt de statuten. In deze statuten worden ten minste de algemene werking en de samenstelling bepaald.

Art. 4.3 Bevoegdheden

De milieuraad zal om advies worden gevraagd over aangelegenheden die te maken hebben met het gemeentelijke en intergemeentelijke beleid inzake leefmilieu, natuur en duurzame ontwikkeling. Daarnaast heeft de raad het recht om op eigen initiatief over alle beleidsdossiers, waarvan zij vindt dat er milieu- en/of natuurbelangen in het geding zijn, advies uit te brengen aan de gemeenteraad of het College van burgemeester en schepenen, hierna de gemeente te noemen.

De milieuraad wordt in ieder geval om advies gevraagd:

1° bij het opstellen van een ontwerp van milieubeleidsplan en de rapportering in het kader van deze overeenkomst;

2° over de gemeentelijke begroting en begrotingswijzigingen voor milieu, voor zover dit niet al is vergezeld van de jaarlijkse rapportering waarover de milieuraad advies gaf.

Art. 4.4 Adviesvraag en adviesverlening

Om de adviesfunctie van de milieuraad mogelijk te maken, zal de gemeente aan de milieuraad de agenda's en de verslagen van de gemeenteraden en de nodige informatie om advies uit te brengen bezorgen.

De gemeente zal de adviesvragen steeds schriftelijk stellen.

De adviestermijn voor de adviesaanvragen bedraagt minimaal een maand. In onderling overleg kan hiervan afgeweken worden.

Het advies bevat, naast een duidelijk standpunt of een herformulering, een omstandige motivering. Het advies van de milieuraad maakt steeds deel uit van het desbetreffende dossier.

De gemeente brengt de milieuraad binnen drie maanden na de aflevering van het advies op de hoogte van het gevolg dat aan een advies werd gegeven of zal gegeven worden. Als het niet gevolgd wordt, geeft de gemeente een motivering.

Art. 4.5 Samenstelling

De milieuraad bestaat uit stemgerechtigde leden, niet-stemgerechtigde leden en waarnemers. De gemeenteraad bepaalt de samenstelling van de milieuraad.

1° Stemgerechtigde leden

De volgende instanties en/of organisaties worden uitgenodigd: de milieu- en natuurverenigingen, de erkende wildbeheereenheden, de onderwijsinstellingen, de sociaal-culturele organisaties en vormingsorganisaties, alsook beroepsgroepen en/of –organisaties. De gemeenteraad bepaalt het totale ledenaantal, waarbij de grootte van de gemeenteraad richtinggevend kan zijn, en het aantal stemgerechtigden per organisatie.

Ten minste een derde van de milieuraad bestaat uit leden van een milieu- en natuurvereniging.

Indien het niet mogelijk is om te komen tot deze vertegenwoordiging (omdat in de gemeente bijvoorbeeld maar 1 milieuvereniging actief is), dan kan de gemeente ook niet-erkende milieu- en natuurverenigingen in dit quotum meetellen mits akkoord van de milieuraad. Niet erkende milieu- en natuurverenigingen zijn verenigingen die natuur en milieu als nevendoelelstelling hebben, zoals de Fietsersbond vzw of een plaatselijke actiegroep.

Ook mannen en vrouwen zijn voor ten minste een derde vertegenwoordigd. De diverse geledingen dienen hier rekening mee te houden. Deze berekeningen geschieden op basis van het totaal aantal stemgerechtigde leden.

De milieuraad kan inwoners op grond van criteria zoals deskundigheid, inzet of positieve interesse

als stemgerechtigde leden coöpteren binnen de door de gemeenteraad gestelde grenzen. De hierboven vermelde evenwichten mogen hierbij echter niet in het gedrang komen.

2° Niet-stemgerechtigde leden

Daarnaast kunnen volgende personen als niet-stemgerechtigd lid deel uitmaken van de raad:

- de schepen(en);
- de gemeentelijke ambtenaren;
- politieke mandatarissen of een door elke fractie in de gemeenteraad aangewezen persoon.

Niet-stemgerechtigde leden kunnen deelnemen aan de discussies. Deze personen kunnen geenszins drukken op het formuleren van het advies. De onafhankelijke werking van de milieuraad mag hierdoor niet in het gedrang komen.

Het aantal niet-stemgerechtigde leden bedraagt maximaal de helft van het aantal stemgerechtigde leden.

3° Waarnemers

De milieuraad kan zelf beslissen om waarnemers, op basis van deskundigheid uit te nodigen. De waarnemers kunnen deelnemen aan de discussies.

4° Voorzitter en secretaris

De voorzitter en de secretaris worden door (maar niet noodzakelijk uit) de stemgerechtigde leden verkozen. Noch de burgemeester, noch de schepen, noch een vertegenwoordiger van een politieke fractie, noch een ambtenaar werkzaam op gemeentelijk niveau kan voorzitter worden van de milieuraad.

De milieuraad kan vooraf vaststellen dat bepaalde vergaderingen van de milieuraad toegankelijk zijn voor iedere inwoner en daarvoor een algemene oproep lanceren. In dit geval spreken we van een 'open' milieuraad of participatieraad. De inwoner die gebruik maakt van dit open karakter van de milieuraad, neemt deel aan de vergaderingen als niet-stemgerechtigd lid.

Art. 4.6 Werking en ondersteuning

De milieuraad vergadert zo dikwijls als de zaken die tot zijn bevoegdheid behoren het vereisen en ten minste tweemaal per jaar.

De milieuraad kan een huishoudelijk reglement opstellen. Dit wordt ter bekrachtiging aan de gemeenteraad voorgelegd. Hieraan kan een afsprakennota worden toegevoegd waarin de samenwerking en de ondersteuning tussen gemeente en milieuraad nader worden bepaald.

De gemeente stimuleert de werking van de milieuraad door voldoende financiële, logistieke en educatieve ondersteuning te verlenen. Het gaat ten minste om het ter beschikking stellen van een lokaal, een gemeentelijke ambtenaar ter ondersteuning van de secretaris en minimale

werkingsmiddelen. Het budget is aangepast aan de taken die de gemeente aan de adviesraad opdraagt of de activiteiten die de milieuraad vrijwillig uitvoert.

Art. 4.7 Samenwerking met andere adviesraden

Er wordt naar gestreefd om intensief samen te werken met andere lokale adviesraden, bijvoorbeeld door het organiseren van gezamenlijke thematische vergaderingen of door het organiseren van een jaarlijkse gezamenlijke start- en evaluatievergadering van alle raden samen. Ook de samenwerking met milieuraaden op andere bestuursniveaus wordt nagestreefd.

Art. 4.8 Jaarverslag

De milieuraad stelt een jaarverslag op. In dat jaarverslag komen ten minste de volgende elementen aan bod:

- 1° de samenstelling (namen, vertegenwoordigers van .../burgers, stemgerechtigd/niet-stemgerechtigd, vaste waarnemers, functie binnen de milieuraad);
- 2° de financiële, logistieke, informatieve en educatieve ondersteuning door de gemeente;
- 3° een schematisch overzicht van de data van de vergaderingen en de belangrijkste agendapunten;
- 4° een schematisch overzicht van alle uitgebrachte adviezen: onderwerpen en aard, gevolgen, respons van de gemeente;
- 5° andere activiteiten (bijv. gevoerde sensibilisatieacties).

Dit jaarverslag en alle stukken, met inbegrip van eventuele minderheidsstandpunten zijn openbaar. Na goedkeuring binnen de milieuraad ligt het jaarverslag ter inzage op de milieudienst.

c) Waarom als UNIZO-vertegenwoordiger in de MINA-raad zetelen?

De **samenwerkingsovereenkomst** bevat een aantal thema's waar de gemeente actie moet ondernemen en die ook belangrijk zijn voor ondernemers.

- *Afval:*
ondernemersvriendelijke oplossingen voor selectieve inzameling, toegankelijkheid containerparken
- *Milieuverantwoord productgebruik:*
de lokale ondernemer als leverancier duurzame producten
- *(milieu)hinder:*
hinderklachten, geluidshinder, geurhinder, hinderlijke inrichtingen
- *Energie:*
lokale ondernemers als leveranciers voor duurzame energie-investeringen
- *Mobiliteit:*
het integreren van milieu in het mobiliteitsbeleid
- *Duurzame ontwikkeling:*
aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in het gemeentelijk aankoopbeleid.

Specifieke UNIZO-aandachtspunten zijn:

- Containerpark toegankelijk voor ondernemers
- UNIZO vraagt elk gemeentebestuur het lokaal containerpark open te stellen voor afvalstoffen van kleine bedrijven en zelfstandige ondernemers voor zover die afvalstoffen qua aard, samenstelling en hoeveelheden vergelijkbaar zijn met huishoudelijk afval. Hiervoor zouden de gemeenten dezelfde tarieven hanteren als voor particulieren. Onderzoeken in opdracht van OVAM leren ons dat circa 55% van de Vlaamse gemeenten met containerpark KMO's en handelaars toelaten met één of meer afvalfracties op het gemeentelijk (of intercommunaal) containerpark mits respect voor een aantal randvoorwaarden.
- Duurzaamheidsclausules in openbare aanbestedingen
UNIZO hecht belang aan duurzaam ondernemen. Dikwijls vertalen gemeenten dit in sociale of duurzaamheidsclausules in het aanbestedingsbeleid van de gemeente. Deze clausules mogen er echter niet op gericht zijn om enkel sociale economieprojecten te bevoordelen. Of overheidsopdrachten en –aanbestedingen enkel toegankelijk te maken op basis van het bezitten van bepaalde label. Een procedure waarbij een bedrijf op een eenvoudige manier kan aantonen dat het voldoet aan de duurzaamheids- of sociale doelstellingen van de gemeente is te verkiezen boven het uitsluiten van lokale ondernemers op basis van het ontbreken van labels of certificaten.

Wat wordt er van de UNIZO-vertegenwoordiger verwacht?

- Regelmatig verslag uitbrengen over de werking van de raad aan het lokaal UNIZO-bestuur en overleg bij belangrijke knelpunten.
- Attent zijn voor het ondernemersbelang in de verschillende aspecten van het gemeentelijk milieubeleid.
- Vermijden dat de MINA-raad het advies opeist bij het toekennen van vergunningen aan ondernemingen.
- Aandacht hebben voor en initiatief nemen met betrekking tot mogelijke initiatieven die voortvloeien uit het overleg van de MINA-raad, bijvoorbeeld informatieavonden over energiezuinige maatregelen, maatschappelijk verantwoord ondernemen
- Promoten en samenwerking zoeken voor UNIZO-initiatieven zoals “Met belgerinkel naar de winkel”, informatieavonden rond energiebesparende maatregelen, lokale UNIZO-initiatieven zoals duurzame winkeltassen,

4.3 De raad lokale economie (middenstandsraad, handelsraad, KMO-raad)

De sterkte van het gevoerde economisch beleid in de gemeente/stad zit hem in de synergie met vele andere beleidsdomeinen. Lokale economie is immers ook: ruimtelijke ordening, toerisme, kleinhandelsbeleid, gemeentelijke dienstverlening, mobiliteitsbeleid, milieu, veiligheid, fiscaliteit...

a) Bestaansreden van de raad lokale economie

Er bestaat geen enkele verplichting tot het oprichten van een adviesraad voor het lokaal economisch beleid. Bijgevolg gelden de algemene regels van het gemeentedecreet.

UNIZO pleit ervoor in elke gemeente of stad een raad lokale economie op te richten. De samenstelling daarvan kan verschillen, afhankelijk van de lokale omstandigheden. Zo zal bijvoorbeeld in een kustgemeente de toeristische sector waarschijnlijk meer vertegenwoordigd zijn dan in een industriegemeente. De raad moet een representatieve weerspiegeling zijn van het economisch leven in stad of gemeente.

In een aantal gemeenten wordt gesproken over een middenstandsraad, kmo-raad, handelscommissie. UNIZO pleit echter voor de naam "raad lokale economie", omdat dit beter de opdracht van deze adviesraad weergeeft: het adviseren van de gemeente bij haar globale lokale economische beleid.

Binnen deze raad kunnen er uiteraard een aantal werkgroepen of commissies opgericht worden, die zich specifiek bezighouden met een bepaald doel (bv. werkgroep hinder bij openbare werken), territorium (bv. deelgemeenten) of een sectorale doelgroep (bv. handelaarsoverleg)..

b) Opdracht van de raad lokale economie

Voor UNIZO is de kernopdracht van de raad lokale economie het adviseren van het gemeentebestuur bij de planning en uitvoering van het gemeentelijk economisch beleid.

Ondanks de planlastvermindering en het verplicht volgen van de Beleids- en BeheersCyclus, pleit UNIZO nog steeds voor een afzonderlijk gemeentelijk economisch beleidsplan. Dit plan kan een samenvatting zijn van de beleidsdoelstellingen en acties rond lokale economie die in de BBC opgenomen zijn, dan wel een afzonderlijk plan met adviezen voor (de bijsturing van) de BBC. UNIZO vindt dat een schepen of ambtenaar zo'n plan ook best niet alleen opmaakt. Iedere stap in dit proces moet in nauw overleg met de doelgroep, de ondernemers, gebeuren. De raad adviseert de gemeente bij de opmaak van het plan, is de toetssteen bij het formuleren van doelstellingen en concrete acties en adviseert over de manier waarop acties best tot stand komen. Anders riskeert men dat dit een dood plan wordt.

De raad geeft ook advies bij iedere beslissing in andere beleidsdomeinen die een economische impact heeft.

Zo adviseert de raad lokale economie bijvoorbeeld ook over

- de opmaak van een commercieel strategisch plan, het detailhandelsbeleid ...
- de ruimtelijke economische ontwikkelingen zoals KMO-zones

- het verbeteren van de toegankelijkheid van ondernemingen, belangrijke ingrepen in de verkeerscirculatie van de gemeente
- het versterken van toeristische troeven ter ondersteuning van de lokale economie, het adviseren van een evenementenbeleid
- het integreren van duurzaamheidsdoelstellingen in het gemeentelijk beleid
- het werkgelegenheidsbeleid, zoals het evenwicht tussen sociale en reguliere economie
- het veiligheidsbeleid, in het bijzonder voor ondernemingen

c) **Waarom als UNIZO-vertegenwoordiger in de raad lokale economie zetelen?**

Deze vraag stellen, lijkt op het eerste zicht als het intrappen van een open deur.

Uiteraard willen we op een constructieve manier meewerken aan de opbouw van het lokaal economisch beleidsplan, en onze stem laten horen als het om beslissingen gaat die ons rechtstreeks aanbelangen.

Specifieke UNIZO-aandachtspunten zijn:

- Belangenbehartiging is een basisopdracht van elke lokale UNIZO-ondernemersvereniging. Het opnemen van een **vertegenwoordiging** in een raad lokale economie is één van de manieren om dit te doen.
Maar het is **niet de enige manier van belangenbehartiging**. Het is belangrijk om daarnaast met goed onderbouwde dossiers rechtstreeks in gesprek te gaan met de bevoegde schepenen, zelf ondernemersthema's op de politieke agenda te plaatsten, en hierover te communiceren met de leden.
- Zorg er voor dat uw UNIZO-werking niet 'verdwijnt' in de raad lokale economie. Communiceer daarom over standpunten die het lokale bestuur inneemt, wat de resultaten zijn. Organiseer zelf informatie en overlegactiviteiten over belangrijke thema's.

Wat wordt er van de UNIZO-vertegenwoordiger verwacht?

- Regelmatig verslag uitbrengen over de werking van de raad lokale economie aan het lokaal UNIZO-bestuur en overleg bij belangrijke knelpunten.
- Aandacht hebben en initiatief nemen voor mogelijke initiatieven die voortvloeien uit het overleg van de raad.
- Er over waken dat de raad lokale economie zich onthoudt van het organiseren van allerlei commerciële of informatieve activiteiten. De raad kan de bestaande lokale ondernemersorganisaties stimuleren tot acties of aanzetten tot samenwerking.
- Voor UNIZO bestaat de raad lokale economie idealiter uit: het gemeentebestuur - vertegenwoordigd door burgemeester en/of schepenen lokale economie- en de ambtenaar lokale economie en/of de secretaris; vertegenwoordigers van de representatieve ondernemersorganisaties en dus bij voorkeur geen individuele ondernemers.
- UNIZO pleit dat de schepenen lokale economie en de ambtenaar zich engageren om de vergaderingen van de raad bij te wonen en dat men tot een advies komt dat ook door de schepenen wordt gedragen. Hierdoor stijgt immers de kans dat het beleid ingaat op het advies.

- Voor een goede werking van de raad stelt UNIZO voor om specifieke dossiers door een werkgroep te laten opvolgen: bijvoorbeeld werken in het centrum van de stad of gemeente.
- Een belangrijk aandachtspunt is het engageren van UNIZO-medewerkers/deskundigen voor het inbrengen van expertise in de raad lokale economie. UNIZO investeert in de eerste plaats in het versterken van de eigen lokale UNIZO-werking. Er wordt dus in het UNIZO-bestuur, in samenspraak met de adviseur lokale werking, gekeken of het inbrengen van een UNIZO-expert in de raad opportuun is, en de eigen werking versterkt.

Wat als er geen raad lokale economie is/komt?

In sommige gemeenten is/komt er geen raad lokale economie. Bijvoorbeeld omdat de schepen vindt dat overleg met UNIZO voldoende is, of omdat de schepen deel uitmaakt van het UNIZO-bestuur. Dat flatteert natuurlijk.

U moet er op dat moment zeer goed over waken:

- dat de schepen en de bestuursleden allemaal goed weten wanneer de schepen zijn pet van schepen opheeft en wanneer die van bestuurslid
- dat er vrij kan gediscussieerd worden in de vergadering, en dat het ook mogelijk blijft dat UNIZO een ander standpunt kan hebben dan de schepen, het gemeentebestuur...
- dat uw bestuur een goede weerspiegeling is van het economische leven in heel uw gemeente; dat het m.a.w. zowel uit handelaars, vrije beroepers en grotere ondernemers bestaat, dat er vertegenwoordigers uit alle deelgemeenten zijn...⁵

Wees er u ook goed van bewust dat tijden kunnen veranderen, dat er andere meerderheden kunnen komen (met andere prioriteiten) en dat overleg met UNIZO ook dan mogelijk moet blijven.

⁵ UNIZO beschikt over een programma om lokale UNIZO-besturen hierin te begeleiden. Neem voor meer info contact op met uw adviseur lokale werking.

4.4 De Cultuurraad

De gemeentelijke Cultuurraad is een semi-verplichte adviesraad.

Een gemeente is niet verplicht om een cultuurraad op te richten, tenzij ze beroep wil doen op subsidies van de Vlaamse overheid. Zij moet immers aantonen dat ze de lokale belanghebbenden heeft betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

a) Bestaansreden van de Cultuurraad

De Cultuurraad vindt haar bestaansreden in het Decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid, meer bepaald in titel 4 "Organisatie van het overleg en de advisering van gemeentelijk cultuurbeleid;"

De gemeente moet immers binnen het planlastendecreet een strategische meerjarenplanning opmaken, waarbinnen het cultuurbeleid een apart domein vormt.

De gemeente moet de lokale belanghebbenden betrekken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

Verder wordt expliciet vermeld welke culturele actoren moeten betrokken worden bij de organisatie van inspraak en participatie. Dit zijn, naast deskundigen op het vlak van cultuur,

- alle culturele organisaties en instellingen, zowel private als publieke, die het Nederlandstalige culturele leven bevorderen, die werken met vrijwilligers of met professionele beroepskrachten en die een werking ontplooiën op het grondgebied van de gemeente

De gemeente kan de lokale belanghebbenden op 2 manieren betrekken in het cultuurbeleid

- door het oprichten van één gemeentelijke raad, met adviserende bevoegdheid over alle culturele materies voor de hele gemeente
- door de oprichting van sectorale deelraden, met adviserende bevoegdheid over hun sectorale materie voor de hele gemeente. Hier vinden we bijvoorbeeld de specifieke adviesraden voor bibliotheken.

Lokale UNIZO-ondernemersverenigingen hebben toegang tot deze raad omdat de Vlaamse Overheid UNIZO-ONDERNEMERSVERENIGING VZW en de lokale UNIZO-ondernemersverenigingen erkent als een sociaal-culturele organisatie. Als u als vereniging nog niet bent opgenomen in de cultuurraad, kan u u altijd aanmelden bij de gemeente.

In het cultuurdecreet vinden we verder enkel dat de gemeente de nadere voorwaarden van de werking van de adviesorganen voor cultuur bepaalt. Ze zal hiervoor minimaal moeten voldoen aan de voorwaarden in het gemeentedecreet.

b) Opdracht van de Cultuurraad

De Cultuurraad heeft 2 grote opdrachten

- mee betrokken worden bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning
- adviezen uitbrengen over alle culturele aangelegenheden

De Cultuurraad kan ook op eigen initiatief advies uitbrengen.

Als de gemeente bij beslissingen afwijkt van de beslissingen van de cultuurraad, dan moet ze dat motiveren.

c) Waarom als UNIZO-vertegenwoordiger in de Cultuurraad zetelen?

De Cultuurraad adviseert over het cultuurbeleid en overziet ook het culturele leven in de gemeente.

Niet zelden zijn er verbanden met thema's die ook de lokale UNIZO-werking aan bod komen:

- organisatie van evenementen
- afstemming van activiteiten
- monumentenbeleid
- toerisme
- uitstraling van de gemeente vanuit haar culturele betekenis.

In vele gemeenten is deel uitmaken van de cultuurraad, of zelfs het bijwonen van een of meerdere algemene vergaderingen, een noodzaak om als lokale UNIZO-werking gemeentelijke subsidies te ontvangen. Dit kan u navragen op de cultuurdienst of bij de secretaris.

4.5 De PWA

a) Opfrissing UNIZO-standpunt betreffende PWA

In het verleden⁶ heeft UNIZO meermaals gesteld dat de PWA's een eindig verhaal zijn. Het concept PWA biedt geen afdoend antwoord meer op de actuele arbeidsmarktproblemen op het vlak van activering en uitstroom naar werk. Daarom kiest UNIZO resoluut voor een uitdoving van de PWA's in hun huidige vorm. Dit standpunt is bepleit in het sociale economie dossier van juli 2009. Voor de opvang en de begeleiding van de (huidige) doelgroep van de PWA's wil UNIZO met de betrokken partijen werken aan een (Vlaamse) rugzakfinanciering binnen de sociale economie.

In opvolging hiervan heeft de directieraad en Raad van Bestuur van december 2009 beslist om het uitdoofscenario te bepleiten..

Dit betekent dat:

- op korte termijn de PWA's zich heroriënteren naar niet marktgerelateerde activiteiten en oudere werkzoekenden.
- de winsten die PWA's maken - zowel door hun PWA-activiteiten, maar vooral door de dienstencheque-activiteiten - moeten worden aangewend om de tewerkstelling en de sociaal-economische situatie van de betrokken gemeente en regio te versterken.

Vlaams activeringsbeleid en de PWA.

Met het institutioneel akkoord tussen de federale overheid en de Gewesten wordt de PWA-bevoegdheid overgeheveld naar de Gewesten. Zowel het personeel als de werkmiddelen komen over naar het Gewest. De werkloosheidsuitkeringen van de PWA'ers blijven echter federaal. Dit laatste zorgt voor een ambigue situatie het institutioneel akkoord stelt dan ook: *“Indien de Gewesten beslissen om een PWA-voorziening te behouden, de federale overheid de financiering van de werkloosheidsuitkeringen van de PWA-werknemers zal voortzetten, beperkt tot het aantal huidige gerechtigden per Gewest. Ook zal het systeem gelden voor de langdurige werklozen en zij die ver van de arbeidsmarkt staan.”*

In kader van de uitwerking van het institutioneel akkoord wil de SERV, onder voorbehoud van bekrachtiging, het PWA-stelsel laten uitdoven op voorwaarde dat de beoogde doelgroep opgevangen wordt binnen het bestaande en te ontwikkelen Vlaamse kader (W², LDE, Maatwerk, ...). Er moet worden gekeken welke rol de PWA-vzw's hierbij kunnen spelen. Tot dan is het aangewezen het federale stelsel in Vlaanderen voor deze werknemers verder te zetten.

⁶ UNIZO nota: Standpunt UNIZO toekomst PWA-stelsel, 13 maart 2007

UNIZO nota: Uitstapscenario PWA, 20 januari 2010

UNIZO nota: Actualiteitsnota PWA, 31 augustus 2011

UNIZO dossier: Sociale economie: van apartheid naar samenwerking, 8 juli 2009

Besluit

Op basis van verschillende beslissingen binnen UNIZO en het standpunt van de Vlaamse sociale partners moet er werk gemaakt worden van het opvangen van de doelgroep binnen het Vlaamse beleidskader én van een mogelijke heroriëntering of zelfs stopzetting van de verschillende PWA-vzw's.

Op 23 november 2012 besloot de UNIZO-Directieraad om geen UNIZO-vertegenwoordigers meer aan te duiden in de nieuw samen te stellen PWA's.

Dit heeft geen gevolg voor het voortbestaan van de PWA-werking en de vzw. De regelgeving bepaalt dat een PWA-vzw om erkend te kunnen worden paritair moet samengesteld zijn uit leden aangewezen door de gemeenteraad (of de gemeenteraden) en uit leden van organisaties die zitting hebben in de Nationale Arbeidsraad (NAR).

20 tips voor een goedwerkende adviesraad

Interne werking en besluitvorming

1. De adviesraad kan terugvallen op duidelijke statuten en/of huishoudelijke reglementen. Er bestaat amper of geen betwisting of discussie over deze procedures.
2. De adviesraad is voldoende evenwichtig samengesteld. We hebben minstens een 1/3-2/3 man-vrouw samenstelling.
3. De adviesraad vergadert op een doelmatige manier. De uitnodigingen voor de vergadering worden tijdig verstuurd met een duidelijke agenda en toelichting. De vergaderingen worden goed geleid zodat o.a. iedereen de kans krijgt om zijn zeg te doen.
4. De adviesraad vergadert op basis van voldoende achtergrondinformatie. Dossiers worden duidelijk uitgelegd voor een discussie start.
5. De adviesraad nodigt soms een externe spreker of deskundige uit voor toelichting bij nieuwe of complexe materies, regelingen, ...
6. De adviesraad probeert steeds tot een globale consensus te komen; bvb. tot een advies waar zoveel mogelijk mensen zich kunnen vinden. In de verslagen worden ook de minderheidsstandpunten opgenomen.
7. De adviesraad vergadert voldoende frequent om zijn ondersteunende rol voor de beleidsontwikkeling (advies) te kunnen spelen.

De relatie tussen adviesorgaan en lokale overheid

8. De adviesraad heeft duidelijke afspraken gemaakt met het lokale bestuur over de samenwerking tussen beide partijen.
9. De adviesraad wordt in een vroeg stadium betrokken bij de beleidsontwikkeling. We adviseren dus niet alleen over afgewerkte plannen, maar kunnen al sneller meedenken.
10. De adviesraad kan meestal rekenen op de aanwezigheid en inbreng van de bevoegde schepenen.
11. De adviesraad kan rekenen op de inbreng, informatie en ondersteuning van een of meer gemeentelijke ambtenaren.
12. De adviesraad kan rekenen op de nodige middelen en ondersteuning om een kwaliteitsvolle werking te realiseren, om eigen projecten uit te werken, ...

13. De adviesraad wordt voldoende ernstig genomen door het beleid. We krijgen een gemotiveerd antwoord wanneer ons advies niet wordt gevolgd door de lokale politici.
14. De adviesraad geeft deskundige en goed onderbouwde adviezen.
15. De adviesraad wacht niet alleen adviesvragen af, soms geven wij ook op eigen initiatief advies.
16. De adviesraad kan behoorlijk onafhankelijk werken. Er is geen sprake van politieke druk om tot een bepaald advies te komen.

De relatie met achterban en doelpubliek

17. De adviesraad maakt zijn adviezen bekend aan het brede publiek (bvb. via het gemeentelijk infoblad, website, ...)
18. De adviesraad kan voldoende rekenen op leden die een sterke voeling hebben met de 'achterban' in hun organisatie. Deze vertegenwoordigers maken écht werk van de tweewegscommunicatie tussen adviesraad en organisatie/doelpubliek, ... Ze vertolken dus niet alleen hun eigen opinie. Er is ook voldoende tijd voorzien om de achterban te kunnen raadplegen over belangrijke dossiers.
19. De adviesraad zorgt voor meer inspraak door 'af en toe' een breder publiek bij zijn werking te betrekken via een 'rondetafelgesprek', 'bevraging of onderzoek', ...
20. De adviesraad wisselt informatie of verslagen uit en werkt samen met andere adviesorganen uit de gemeente.

(Deze tips zijn gebaseerd op een test "Goede adviesraad" van vzw De Wakkere Burger)